

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
אביגדור ליברמן
עודד פורר
יבגני סובה
שרון ניר
יוליה מלינובסקי
חמד עמאר

2205/25/פ

הצעת חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון – ביטול כריכה), התשפ"ג–2023

- תיקון סעיף 1 1. בחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התש"ג–1953¹, (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "בענייני נישואין" יבוא "בנישואין";
- (2) המילה "ענייני" – תימחק.
- ביטול סעיף 3 2. סעיף 3 לחוק העיקרי – בטל.
- תיקון סעיף 9 3. בסעיף 9 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "בכתב".

דברי הסבר

על פי המצב החוקי הקיים כיום בישראל, כאשר בני זוג יהודים מבקשים להתגרש, קיימת סמכות מקבילה לבית הדין הרבני ולבית המשפט לענייני משפחה לדון בעניינים הכרוכים בגירושין כגון משמורת ילדים, חלוקת רכוש, מזונות ילדים. בעניינים אלה תדון הערכאה שהחלה לדון ראשונה בתביעה. חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התש"ג–1953, מאפשר לכרוך לתביעת גירושין שהוגשה לבית הדין הרבני את העניינים הנלווים. מצב זה יוצר "מרוץ סמכויות" בין בית הדין הרבני לבית המשפט לענייני משפחה.

למצב הקיים השלכות קשות על זוגות המתגרשים בישראל, בשל העובדה שהם נאלצים לצאת ל"מירוץ סמכויות" בין הערכאה הדתית לאזרחית, במקום לנסות ולהגיע לשלום בית או לחלופין, לסיים

---

¹ ס"ח התש"ג, עמ' 165.

את הסכסוך בדרכי שלום.

מצב דברים זה פוגע בעיקר בנשים, כיוון שבתי הדין הרבניים נוהגים לפסוק על פי הדין הדתי, בו יש "נחיתות משפטית" מובנית של נשים לעומת בעליהן. בשל מרוץ הסמכויות וכריכת העניינים הנוספים בבית הדין הרבני, נופלות הנשים המתגרשות קורבן לסחטנות וסרבנות גט והופכות לשבויות בידי בעליהן. לפי הצעת החוק, נישואין וגירושין של יהודים בישראל, אזרחי המדינה או תושביה יישארו בשיפוטם הייחודי של בתי הדין הרבניים. עם זאת, מוצע לבטל את האפשרות לכרוך אל הליך הגירושין בבית הדין הרבני את העניינים הנלווים.

על מנת לאפשר פלורליזם תרבותי ודתי, ועל מנת שלא לחסום את דרכם של בני זוג המבקשים להתדיין או לאשר הסכם בפני ערכאה דתית, הושאר על כנו סעיף 9 לחוק, המאפשר התדיינות בבית הדין הרבני במקרה של הסכמה של כל הנוגעים בדבר, אך מוצע כי הסכמה כאמור תינתן בכתב. זאת, בדומה למצב הקיים על פי חוק הירושה.

התיקון לחוק נועד לסיים את המהלך שהחל בעת חקיקתו של חוק בית משפט לענייני משפחה, ולרכז את כל הסמכויות בענייני משפחה, למעט הנישואין והגירושין עצמם, בידי ערכאה אחת. זאת, במטרה לאפשר סיום הליכי הסכסוך בדרכי שלום, ללא צורך במרוץ בין הערכאות השונות, ותוך שמירה על שוויון זכויות בין בני הזוג בהליך הנוגע לעניינים הנלווים לגירושין. בנוסף, התיקון נועד להביא לאחידות הפסיקה בעניינים הנלווים לגירושין.

הצעת החוק הוכנה בסיועם של הארגונים נעמת, ויצו ומבוי סתום.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/1161/24).

הצעת החוק זהה לפ/1161/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ו בשבט התשפ"ג (06.02.2023)